

Poutní místa v Hejnicích a v Horní Polici se stanou národními kulturními památkami

21. 09. 2017 09:53

Seznam národních kulturních památek v Libereckém kraji se rozroste o poutní areál kostela Navštívení Panny Marie v Hejnicích a poutní areál kostela Navštívení Panny Marie v Horní Polici. Ministerstvo kultury České republiky je koncem října zařadí na seznam národního kulturního bohatství. Díky tomu bude na území našeho kraje 16 chráněných a výjimečných staveb s nevyčíslitelnou kulturní a duchovní hodnotou.

Dlaskův statek, Bezděz, zámek Zákupy, Janatův mlýn či Lemberk – pět z dosavadních čtrnácti národních kulturních památek, které jsou k vidění v Libereckém kraji. Jejich soubor se nyní rozroste o další dvě. Konkrétně o barokní poutní místa v Hejnicích a v Horní Polici.

„Národní kulturní památky prohlašuje vláda svým nařízením na návrh Ministerstva kultury ČR. Letos nás ministerstvo oslovilo, abychom vytypovali možné objekty nebo areály v našem regionu, které mají ideální předpoklady stát se národní kulturní památkou. Navrhli jsme Hejnice, Bozkov a Horní Polici,“ vysvětlila Květa Vinklátová, radní pro resort kultury, památkové péče a cestovního ruchu.

Na základě zhodnocení návrhů Ministerstvo kultury České republiky vytvořilo návrhový seznam celkem 16 objektů z celé republiky. Na něm se objevily i dvě ze tří míst navrhovaných Libereckým krajem.

„Kostel s ambitem, farou a zvonící v Horní Polici tvoří uzavřený areál, který je dominantou tamní krajiny, proto oddělení památkové péče navrhlo prohlásit tuto ojedinělou kulturní památku v rámci Libereckého kraje za národní kulturní památku“, zdůvodnila volbu radní Květa Vinklátová. *„Stejně tak historický, krajinářský i duchovní význam hejnického areálu je nesporný. Problematická je z pohledu památkové péče razantní přestavba v bývalém františkánském klášteře po roce 2000, kde se nyní nachází Mezinárodní centrum duchovní obnovy“,* doplnila Vinklátová. Z tohoto důvodu navrhlo oddělení památkové péče k prohlášení za národní kulturní památku areál kostela s ambitem, souškou Mater Formosa a prostranstvím před kostelem, vyjma bývalého objektu

františkánského kláštera.

„S tím, že se do užšího seznamu dostaly barokní skvosty v Hejnicích a v Horní Polici jsme velmi spokojeni. S ohledem na památkovou kvalitu ostatních navržených objektů je výběr vůči našemu kraji objektivní,“ zhodnotila postup výběru radní Vinklátová a dodala, že rozhodnutí se očekává ještě do konce volebního období současné vlády.

Areál barokního trojlodního kostela v Horní Polici s ambitem s farou a zvonící, která se vypíná na kopci nad obcí je obklopen obvodovou zdí a je zcela uzavřen. Díky tomu se stavebně dochoval v autentické podobě. Na místě bývalého farního kostela, který je doložen již roku 1352, vznikl v rámci Libereckého kraje ojedinělý areál poutního kostela, jehož stavba byla zadána českému staviteli italského původu Octaviu Broggiovi, který vybudoval faru a začal s přestavbou kostela. Tu dokončil pod záštitou velkovévodkyně toskánské Anny Marie Františky významný barokní architekt a pražský měšťan Václav Špaček.

Hejnice jsou známé jako poutní místo spojené s legendou o nalezení zázračné sošky Panny Marie s Ježíškem, která měla moc uzdravovat nemocné. Podle této legendy vzniklo hejnické poutní místo koncem 12. století a již roku 1211 zde měl stát první dřevěný kostelík. Podle plánů přestavby ze 17. století lze však nejstarší části datovat do poslední čtvrtiny 14. století. Do stejné doby je datována i milostná soška Mater Formosa (tj. soška Panny Marie s Ježíškem). První písemná zmínka o kostele pochází z roku 1408. Hejnice jsou zmiňovány již v urbáři frýdlantského panství z konce 14. století. K první barokní přestavbě došlo po třicetileté válce, kdy byl vystaven ambit (1679, Abraham Leuthner) a františkánský klášter (1692–1696, Marco Antonio Canevalle). O rozvoj poutního místa se zasloužil především hraběcí rod Gallasů, který nechal vybudovat v kostele svou rodinnou hrobku. Rozsáhlá barokní přestavba poutního kostela se uskutečnila v první polovině 18. století, podle návrhu významného architekta Johanna Bernharda Fischera z Erlachu (např. zámek Schönbrunn) postavil další známý barokní architekt Tomáš Haffenecker.